



Յ Է Լ Է Ք

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Է Ր

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՇԻՍԻ ՄԻՒՖԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ՃԻՆՆԻՊԻ ԱՅՐԻԳԱԼԸԼԱՐ

Ճիննիպի Աֆրիգալըլարըն ճինսլէրի չօգ օլուպ, պաշլըճալարը Օթէնթալը, Նամագալը, վէ Գաֆրանըլը թէսմիեէ օլունանըլար տըր:

Էվվէլքի Էքի ճինս ախլեագ ու աթվար ճիհէթիլէ պիր պիրլէրինէ միւշապիհ, գըսա էպլէհ վէ զաիֆ աւտամըլար օլուպ, վէ էն վահշիլէրի, Պըշման տէնիլէն գըսըմըլարը տըր:

Պու ճինսլէր զաեէթ քէրիհմիլգաճ, վէ թէնպէլ աւտամըլար օլտուգըլարընտան, սօն տէրէճէ սէֆալէթի հալ իշինտէ, վէ թըպգը հայրլանաթ թարգ վէ պիլիմինտէ եաշարըլար, վէ գաթան եայգանմագ թէմիզ գալմագ պիլմէտիքտէն պաշգա, պիլաքս թէնլէրի վէ ալէլ խուսուս եիւզլէրի քիրտէն բիալիքտէն ֆիմրի թուլթտուգճա սէֆա տուեարըլար, վէ մէմունն օլուըլար:

Մէսքէնլէրի եէրտէն պիր մըգատար գազըպ իւզէրինէ տէյէնէք գալընըլընտա օլարագ սագ օմու, եախօտ

գամըշ չաթարագ եափտըզըլարը եուվալար տըր քի, տօմուզ կիպի պիր պիրլէրի իւզէրինէ իսմ իճ օլունարագ եաթարըլար:

Թէնպէլլիքտէ օ տէրէճէ մէշուըր տուըլար քի, վագթիլլէ աճըզտան էօլիւմ հատտինէ կէլմիշ օլան թէնպէլին պիրէսինէ, պիր խայր սահիպի թարաֆընտան փէրքսիմէտ վէրիլմէսի վատ օլունտուգտա, «աման ճանընը սէվէրսէն գուրու մու տուըր ըսլագ մը, էկէր գուրու իսէ քիմ. . . ըսլատաճագ» տէտիլի կիպի, պունըլարտա աճըզտան սօն նէֆէսէ կէլէսիլլէ գատար եէմէք եէմէյէ, վէ պիր շէյ թէտարիք էթմէյէ էրինիլլէր:

Վէ եէեէճէքլէրի տախի էօրիւմճէք, շէքիրկէ, եըլան, վէ էլլէրինէ կէշէն սաիր հէր ճինս հայլան օլուպ, վէ եէտիքլէրի եըլմընըն տիշլէրինի չըգարարագ զէհիրինի սու տա գայնատըրըլար, վէ վահշի հայլան ալընտա, վէ գավկատա իսթիմալ էտէր օլտուգըլարը օգըլարագ գուլլանըրըլար քի, տէյ-

տիյի եէրի զէհիւրէր պիթիւրի :

Պըչմանլար գարը գօճա, վէ էվ-
լատ մուհապպէթի նէ օլտուղունու
գաթան թանրմագլար, վէ օլ պապտէ
հայվանաթ ճինսի գատար պիլէ սույ-
կու տույմագլար իտույինէ մէպնի,
հըրպանտըգլարը կիպի չօճուգլարընը

թասալլութ էտէրլէր, վէ պունլարտա
տէֆ օլտունլար տէնու, պիր էթ փար-
չապը աթընօր գըլըգըլը, ուֆագ չօ-
ճու գլարընըն պիրիսինի ուղուըլարընա
աթը վէրիլէր իմիշ :

Շու ֆըգըալարը, իհթիմալ քի էր-
պապը միւթալէատան չօգլարը մի-



ՃԻՆՆԻՊԻ ԱՅՐԻԳԱ ՊԷԵԱԶԼԱՐԸ

իթլաֆ էտէսիյէ գատար տարպ էտէր
օլտուգլարը, վէ պազի քէրրէ տախի
սաղ սաղ թօփրաղա կէօմիւպ, եատա
ճանալար եաթաղը օլան պիր իզսիզ
մահալէ պըրագըլպ սափուշտուգլարը
միւսպէթ տիր :

Բէլէնկ վէ Սըսլանլար, էօյլէ տըը-
մըչլար տըր քի, աճ գաըմալարընաա
պունլարըն եուվալարը էճիւնէ կէլիպ

պալաղա զանն էտէճէքլէր տիր, պուն-
լարըն պիր ճինսինին տախի, պիր պիր-
լէրինի բարչալանըպ էէր օլտուգլա-
րընը տա իլավէ էտէրէք տէրիմ քի,
ըիվանէթտէ գաթան միւպալաղա օլ-
մանըպ, ճիւմէսի թէհագգիւգ վէ
թէպէեիւն էթմիշ շէյլէր տիր :

Իմալ տէհչէթի մատտէ պունլարա
ինանմագ կէթիլէմէմէքտէ տէյիլ տիր,

իլլա, վահշիլիք իլէ թէրպիւնէսիզլիլին ինսանը նէ հալէ վասլ էտէ պիլմէքտէ օլմասընտա, վէ թիւլլէր իւրքէրտիճի ճիհէթ իսէ, ֆազիլէթ իչուն իսալզ օլունմուշ պիր նաթըզ մասիւուգաթըն, ազըլլարըն հայրէթ կէթիւրէճէճի պիր հալ վէ աիւլգա սալիք օլմալարընտա տըր:

Լաքին ֆաֆրանլըլար պու ճինսլէրտէն պիւսպիւթիւն ֆարգըլ, հալիմ վէ խօշթապիւթըլ տըրլար: Պունլարտան էքսէրիսինին գատիմ մէսքէնլէրի օլմայըպ, վէ չիֆթ չուպուգտան պի պէհրէ օլարագ կէօյէրէ իսէլէր տէ, էօքիւզ, ինէք վէ տավար սիւրիւլէրինէ մալիք քիմսէլէր տիրէր:

Անատօլունուն Աֆչար, վէ ֆիւրտ աշիրէթլէրի կիպի նէրէտէ պիր սու պաշը, վէ եայլագ օթըլագ մահալլ պուլուրլար իսէ, հէր պիր էշեա վէ սիւրիւլէրիլլէ պէրապէր օրաեա նագլ էտիպ, վէ մուվագգաթ մէսքէնլէր գուրարագ օթուրուրլար, վէ օրասընտան օսանընճա պիր պաշգա մահալլէ տահա նագլ օլունուրլար:

Պու ճինսլէրին արասընտա վէ պաշըլըճա Գօրանլը թէսմիէէ օլունանլարըն տա, ըէսիմտէ կէօրիւլսիւլիւ կիպի պազի պէեազլար տաիսի պուլունուր, վէ պունլարըն ասընտան Արասլիսթանտան հիճրէթ էթմէ օլտուգլարը մագնուն տուր:

Պունլար թէրպիւնէլիճէ, վէ թէմիզճէ օլտուգլարընտան, էշեալարընա, ըուպալարընա վէ եէեէճէքլէրինէ էյի պագարլար, թօփրագտան գապագտան եախօտ աղաճտան սու վէ սիւտ գապարըլ եափարլար, վէ նագլիլլէ իչիւն աթ վէ արապա պիւմէյիպ, տաիմա էօքիւզլէրինի գուլլա-

նըրլար, վէ հաթթա չօճուգլարընը վէ ֆամիւեալարընը տաիսի էօքիւզ իլէ նագլ գըլարլար իտուլի աէրքեար տըր:

Պէեանա հաճաթ մէսս էթմէյէճէյի վէճհլէ, պու հէվալիտէ սաքին օլան ատէմլէրին, պիր պիրինտէն օլան ֆարգը նէ ազիմ ֆարգ օլտուղունու, վէ շու սօնրաքիլլէրին մութթասըֆ պուլունտուգլարըլ էթաֆէթի սիւլագիլլէ, էհճէլէրի իւզէրինտէ տաիսի եազըլը իտուլինի հէր քէսին թէսլիմ էթմէսի իչուն, իշար օլունան հալ վէ աթվարլարըլլա, ըէսիմլէրինին տէլլալէթի, քեաֆի օլաճաղընտա իլթիպահ էօգ տուր:

Աֆրիգանըն պու ճիհէթլէրինէ 400 սէնէ էվվէլինտէն պէրու պաշըլըճա Փօրթուկէզլէր, Հօլանտալըլար, վէ ինկիլիզլէր հիճրէթ էտէրէք, կիւն պէ կիւն զիրաաթ, սանաթ, վէ մահալլը սաիրէ իլէ իլթիլաթ արթըլմագտա տըրլար:

Պու գըթանըն էն զիեատէ նաղաըլ էհէմիլիէթի ճալիպ օլան ճիհէթի, իւմիտ պուրնու օլուպ, պուրասընը 1483 թարիլինտէ Փօրթուկէզլէր քէշֆ, վէ 1600 թարիլինտէ Հօլանտալըլար թէվէթիւն էթմիլլէր, վէ օն եէտինճի սարըն սօնլարընտա իսէ, ինկիլիզլէր հիճրէթ էտէրէք, ազըպէթքեար 1814 թարիլինտէ թահթը հիւքիւմէթլէրինէ կէչիրմիլլէր տիր:

Շիմտի ճիւնիւպի Աֆրիգանըն իւմիտ պուրնու տէնիլէն սահլիլ, պիրինճի թիճարէթկեահը օլուպ, վէ էվրօպա թարաֆլարընա, ալէլ խուսուս ինկիլթէրրա ատալարընա հայըլ իխրաճաթը վուգու պուլմագ տա տըր:

Մահաուլաթը միւսրէճէտէն էն է-

հեմմիսեթլիսի էնգարէ թիֆթիյի տիր քի, իւմիտ պուրնու մուհաճիրլէրի էք էյիճէ վագըթտան պէրու, վէ հալնա տախի, էնգարէտէն ֆիլիք քէչիսի միւպախեա վէ օրաեա նագլ էտէրէք քիւլիեթլի սիւրիւլէր բէյտա էթմէքտէ, վէ ինկիլթէրրաեա սէնէվի 20 պին պալեաեա եագըն թիֆթիք կէճոտէրմէքտէ տիրլէր:

Մին էլ գատիմ միւքիմիզէ միւնհաւըր օլան, վէ լիրա մատէնի թարզընտա պուլունան պէօյլէ պիր մահսուլու, կիւն պէ կիւն էլտէն ուշուրմագտա օլտուղումուզ իչուն թէէսիւֆ էթմէմէք էլտէն կէլէմէեօր:

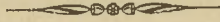
Վէ վաթանընը սէվէն, վէ եալընըզ էնգարէ վիլաեթթի իլէ ֆանկըրը սանճաղընտա սէնէվի 300 պին լիրաեա եագըն պիր վարիտաթ հասըլ էտէ պիլմէքտէ իտուլինի բէէլայն կէօրէն, վէ պիլէն պիր ատէմ, շու սօն սէնէլէրտէ ֆիլիք քէչիլէրինին գըյէսի ալթը զուրուշ էտէն էթինէ թամաէն, պիր եանընտան զէպհ օլունտուղլաընը կէօրտիւքճէ, էչէքքի շէվինի թուլթամամաեա մէճպուր օլուշու իչուն պիր շէյ տէնէմէեօր:

Աղրէպի զարաիպտէն օլան ճիհէթին պիրիսի տէ շու տուր քի շիմտիեէ գատար կէօրտիւլիւմուզ վէ պիլտիլիմիզ վէճհլէ, էնգարէ քէչիլէրինտէն իւսթ իւսթէ 300 տիրհէմտէն 400 տիրհէմէ գատար թիֆթիք ալընա պիլիւր օլտուղու հալտէ, տամըլըղընը պիլիմ էլիմիզտէն ալան ինկիլիլէր, 5 օգգա ֆիլիք վէրէ պիլիւր քէչիլէր եէթիշտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլա պիլմիշլէր տիր:

Վէ պիլիմ մահսուլունու մէսարիֆինէ քիֆաեթ էթտիրէմէտիլիմիզ

տէն տօլաեը, զէպհինէ մէճպուր օլտուղումուզ ֆիլիք տավարլարընըն հէմճինսլէրինտէն: պիր բէէսինի 250 լիրայը իսթէրլինէ գատար ֆիրուլթ էթտիրլէրինին խապէրի մէվսուգու, բէսիտէյի էզանըմըզ օլմագտա տըր, հայըֆլար---

Աֆրիգանըն պու ճիհէթինտէ, էն զիեատէ նագարը տէշէթի ճալիպ օլմագ իւզրէ, պիր տէ Ղուղու տէնիլէն վաշիգավմ վար տըր քի, անլէր հագընտա պիր պաշգա վագըթ պահս օլունաճագ տըր:



ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՔԻԹԱՊԷԹԻ ԹԻՃԱՐԷԹ



Եեհիննի նիւսիսէեկն տեվալ (սահիֆե 107)

Իմգա եէրինէ միւհր իսթիմալիտէ ճալիզ մի տիր:

Ճալիզ օլտուղունտան էլ եագընը օլմաեանլարըն էքսէրիսի, վէ իսլամիեթտէ էլ եագընը օլանլար տախի, ինգատան սօնրա սէնէտէ պիր տէ զաթա մախսուս միւհր տարպ էտէր օլտուղլարը տէրքեար տըր:

Պունտա աըգգաթա շաեան նէ՞ ճիհէթ վար տըր:

Պազիլէրի պիր պիրինտէն ֆարգը պիր գաշ նէվի միւհր իսթիմալ էտէր, վէ եախօտ միւհրի մաարուֆ օլմատըղը, վէ թաթպիգի պուլունմատըղը հալտէ հինի հաճէթտէ սիւպիւթի քէսալի սուուպէթ էյլէր իտուլինէ տըգգաթ, վէ թըլզը պիտէրինէ իթայը մէէզունիեթլէ վագը իմգա էթտիրլիլիշ օլան սէնէտաթ սահիլլէրի կիսի, թագրիւլէրի շէհատէթի միւթէպէրէ իլէ զապթ օլունմագ լեագըմ կէլի:

Պէյն էթթիւճճար ճարի օլան սէնէտաթ գաշ նէվի տիր:

Հէր նէվի մուամէլէ, վէ մուգավէլէնին

Թահտիտի օ՛ շէյէ մահսուսու պիր սէնէտ
 Թահրիրինէ միւթէվազգըֆի օլաճաղը ճի-
 հէթլէ, պէյն էթթիւճճար ճէրէեան է-
 տէն սէնէտաթըն էնվաի, լա եուհսա իսէ
 աէ, հէր պիր թէֆէրրուաթ, պիր ըիւքն
 վէ էսաստան թէշապ էտէր օլտուղու
 կիպի, սէնէտաթը ճարիեէյի միւթէնէվ-
 վիա տաիսի էնվաի արպաաղը էսասիյէտէն,
 եանի սէնիւն, մուզալիէյի, վիֆեալիէր վէ
 գարը մուաւիէյիէսէն միւթէֆէրրի օլտու-
 ղունտան, պունլար հազգընտա միւնշա-
 պէն պէեանը մաալիւմաթ, վէ հէմ աէ
 նիւմիւնէ վէ միւսվէտտէլէրիյէ իթայը
 իզահաթ օլունաճազ տըր:

Ֆ Ա Ս Լ Ը Է Վ Վ Ե Լ

Տ Ե Յ Ն Ս Է Ն Է Տ Ա Թ Ը

Տէյն սէնէտաթը հանկըլարը տըր:
 Իսթիգրազ, վէ իսթիտանէ իլէ, եա-
 խօտ սաիր պիր սիւրէթ վէ ճիհէթտէն
 տօլաեը, պիր զաթըն աիկէր պիր քիմսէ-
 եէ զիմնէթ կէօսթէրէրէք իֆիասընը վատ,
 վէ թէհահիւտ զըմնընտա իթա կթտիյի
 հէր նէվի միւսզա վարազաեա տէյն սէ-
 նէտաթը թաապիր օլունուր, վէ պու
 եօլտա ճարի օլան սէնէտաթըն էնվաի
 միւթէլէիֆէսի օլուպ, քիմիսի էսասի, վէ
 քիմիսի տաթի էսասա միւթէֆէրրի պու-
 ւունուր:

էսասի օլանլար հանկըլարը տըր:
 Պունլար տա աէֆա իքի նէվէ թագ-
 սիմ օլունարազ, պիրիսի սէնէտաթը ա-
 սիյէ, վէ տիկէրի միւթէտապիլէ իթլազ
 օլունուպ, սէնէտաթը ասիյէնին միւն-
 հասըրէն ահատ նաւրնա օլարազ իթա
 զըլընան թէմէսիւքեաթ օլտուղու կիպի,
 միւթէտապիլէ տաիսի գանօնէն եէտի ա-
 խէրէ ինթիգալը միւմթազ օլան բօլիշա,
 պօնօ, վէ կւրէ մուհարրէր օլարազ վէ-
 ըրիլէն սէնէտաթ տըր:

Միւթէֆէրրի օլանլար հանկըլար տըր:
 Պունլարտա էսասի աէեունաթա քէ-

ֆալէթ, վէ ըհհին ու թէէմինաթ զըմ-
 նընտա իթա օլունան սէնէտաթ օլուպ,
 վէ ճիւմիէսիին միւթազիեաթը խու-
 սուսիյէլէրի զիրտէ միւնշապէն պաւթ ու
 իզահ գըլընաճազ տըր:

Ն Ե Վ Ի Է Վ Վ Ե Լ

Ա Տ Ի Տ Ե Յ Ն Ս Է Ն Է Տ Ա Թ Ը

Ատի տէյն սէնէտաթընըն միւնտէրի-
 ճաթը խուսուսիյէլէրի նէ տիր:

Իքի նէվի միւնտէրիճաթը խուսուսի-
 յէլէրի վար տըր քի, պիրիսի ճիհէթի վէ
 տիկէրի մուզապէլէսի տիր:

Հանկիսի տիր ճիհէթի:

Մէվատտը ումիւրմիյէտէ պէեան օլու-
 նան սէրնամէ, վէ խաթիմէտէն մահտա,
 տէյն սէնէտաթը մէթնինտէ մէպալիլի
 միւթապիէտէնին նէ սէպէպտէն, եանի
 իսթիգրազ վէ իսթիտանէտէ մի. վէ եա-
 խօտ պիր սէմէնի էշեա վէ էմթաի սաի-
 ըէտէն մի, վէ եա տէ պիր քիմսէտէն
 վուգու պուլան հապալէտէն մի, վէլհա-
 սըլ պօրճուն նէտէն տօլաեը օլտուղու-
 նուն թէվզիհ էաիւմէսի, օլ սէնէտին
 ճիհէթի տիր:

Տէյնին ճիհէթի, սէնէտաթտա պէեան
 օլունմազ իսէ պիր մազարրաթ վար մը
 տըր:

Կէրշի պիր մազարրաթ միւթալէա օ-
 ւունամազ, վէ հաթթա չօգ տէֆա պէյն
 էթ թիւճճար կէրէք հապալէտէն, վէ
 կէրէք էմվալ, վէ էշեա պէտէլինտէն տօ-
 լաեը պօրճունըլան մէտալիլ, էկէր կիւ-
 պէշթէ մուզապէլէլի իսէ եալընըզ անըն
 զիքրի, վէ սըրֆի սէյնիմ տիր թապիրի իլէ
 իքթիֆա օլունուր իսէ տէ, թիւճճար օ-
 լան զաթ, մատամ քի հէր պիր մուամէլա-
 թընը այնը յա ժուրնալ տէֆթէրինէ գայտ
 էտէճէք տիր, ալարը սէնէտ տէֆթէրի
 եէվիյէսինէ միւթապըզ պուլունմազ,
 վէ պիր կէօնէ միւնազաա զուհուրինտէ
 թէէվիլ, վէ թէպտիլի քէլամա վէսիլէ

վերլուծիչ օլումանագ իւզրէ , ճիհէթին տախի պէյան օլունմասընըն ճարիզ օլաճաղը հիւ- վէյտա , վէ խուսուսա քի , հինի մուհա- քէմէտէ չօզ տէֆա ճիհէթի տէյնին ան- նաչըլմասը իճապ էտէր օլտուղունտան , մէթնի սէնէտտէ միւնտէրիճ պուլունմա- սը , տխէր սիւրէթլէ իսպաթ մէճպուրի- եթթինտէն էզատէ գըլար օլտուղու տա պաչգա տըր :

Մուգապէլէսի նէ տիր :

Պու տա տէեունաթը վազաանըն շարթ վէ միեատընը պէեան էտէն խուսուսու տուր . շէօլէ քի տէյնին քէյֆիեթի ի- ֆասընա շարթ վէ թահտիտի թէէտիեէ- սինէ միեաճ տէնիլի :

Շարթ գաճ նէվի տիր :

Պուտա իքի տիրլիւ մուգապէլէ տիր . պիրիսի տէյնին իֆասընը պիր խուսուսա հասը վէ թապիզ էթմէք , վէ տիկերի միւրիւր էտէճէք էեամ իչուն պէտէլի տէյնէ պիր նիւնա վէրիլէճէյնի կէօս- թէրմէք տիր : Իֆայը տէյնին պիր խու- սուսա թապիզի քէյֆիեթի միւլթէ- լիֆ , վէ լաեուհսա օլտուղունտան , թահ- տիտի ղայրը գապիլ իսէ տէ , հիւքմիւ աննաչըլմագ իւզրէ շու գատարճա իֆա- տէ օլունուր քի , պիր մէպաղըն նէ ճինա ագճէ իֆա օլունմագ իւզրէ պօրճլանըլ- տըղընը պէեան , վէ եատէ իֆասընը պիր խուսուսուն վուգուինէ , եախօտ իճրա- սընա , վէ եա պիր շախսը սալիս թա- րաֆընտան պիր մուամէլէնին իթասընա հասը էտէրէք , վէրիլէն սէնէտաթ մէչ- րուլէն իթա օլունուր շաճաղընտան , օլ ագճէ վատ օլունտուղու ճինա իլէ թէէտիեէ օլունուր , վէ իֆա վէ թէէտի- եէսի տախի , պէեան օլանան խուսուսա- թըն իճրասընա մուպլազ օլուր :

Վէ շարթը սանիեէ կէլինճէ , պուտա միւրիւր էտէճէք էեամ իչուն իթասը մու- գապէլէ օլունան կիւղէլթէ տիր , շէօլէ քի ղիլի գանձու հիւմանուճու թիճարէթին տօգսանտօղուղունճու պէնաի ահքեամըն- ճա ագճէ թէէտիեէսինին թէէտիլինտէն տօլանը , օլ մէպաղա շէհրիյէ եիւզտէ պիր ղուրուչտան կիւղէլթէ վէրիլմէսի լեաղըմ կէլէճէյի ճիհէթլէ , տէյն սէնէտիտէ մուհարրէր օլան ֆարիզ մուգապէլէսի հագ- գընտա պէնտի գանձու մէզպուրա թէվ- ֆիդան հարաքէթ օլունուր : Վէ իչպու սէնէտաթ էնլախինին թէսհիլի ղապթը ղըմիլընտա , գիրտէ պիր գաչ տիւրլիւսիւ- նիւն նիւմիւնէլէրի իրաէ գըլընըր :

(Մապսի սօնրա)

Ս Է Ս Տ Է Թ Ի Ի Ն Ս Ս Ն Ի Յ Է :

Եհսիւննի նիւսիսէսէն տիլաւ (սահիֆէ 100)

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Պ Ս Պ

Չ Օ Ճ Ո Ի Գ Լ Ո Ի Գ

Համիլէ վալիտէլըր էվլէքի պապ- տա իղահ էտիլէն խուսուսալարտա ղա- եթթ ագըլ վէ թէտպիր իլէ տալրան- մագ , վէ էօլէ պօշ վէ պաթըլ շէյլէ- րէ գապիրլմաներագ , ինսանիեթէ միւզթաղի օլան , վէ մէտէնիեթճէ գապուլ վէ թահսին գըլընմըչ պու- լունան ճիհէթլէրէ թէվֆիդի հարա- քեաթ , վէ իթինա ու տըգգաթ գըլ- մագ իճապ էտէճէյի , վէ տիւնեաեա կէլէճէք չօճուղուն իսթիզպալի , վէ վալիտէյնին սէատէթի հալի , պու վէճհլէ թէէմին էտիլէճէյի տէրքեար տըր :

Իմաի իչպու իլք գատէմէյի թէհ- լիքէեի սալիմէն կէչտիքտէն սօնրա , թէվլէլիւա էտէճէք չօճուղուն , սէա- տէթի ինսանիեթէ միւլիլ օլան պիր չօզ ահվալը միւտհիլէտէն խալի օլա- ճաղընտա , վէ թապիլի իսթիտասըր ի- սէ , վիճուտճա սըհէթ վէ աֆիեթթէ , վէ ֆիքիթրճէ տախի սիւրաթ վէ ղէ- քեալէթէ մէյեալ պուլունաճաղընտա իլթիպահ եօզ տուր :

Սնճագ , պու սըրատա տախի վա- լիտէյնին էօլլէ միւհիմմ վազիֆէլէրի վար տըր քի , անլըրնէն ուֆագ ճի- հէթլէրինճէ պիլէ , պիր գուսուր վա- գը օլուր իսէ , պու սօնրաքի տըղ- գաթսըղըղըն էվլէքիլի տէ պաստը- րըպ , վէ հէր լահլէ սէատէթի հալ արգուսինաէ պուլունան ինսանը , էն-

վախ տէրտ ու իղձիրտայ իչինէ զարգ էտէճէյի, էմսար վաֆիրէսիյլէ միւսպէթ տիր:

Պինաէն ալէյհ պուրատա պիրազատ թէվէլլիւա էտէն չոճուգլար հազգընտա, վալիտէյնին վազաֆի լեազըմէսինէ տաիր օլան աթըպպայը մէշհուրէ նասիհաթլարընտան պահա էթմէքլիյի, մուհաֆազայը մաթլուպ իչուն մէտարը քիւլլիւ ատա էտէրիմ:

1. Պիր չոճուգ միւմքին օլաուգճա, եանի վալիտէսինտէ սիւա գըլլէթի, վէ եա տիկէր պիր մահզուրու գավի, վէ եախօտ պիր իլլէթ վէ խասթարգ կիպի աճղի հալի օլմատըգճա, պէհէմէհալ քէնտի վալիտէսինին սիւտիւնտէն ալմալը, վէ պիր վէճհլէ սիւա անանա թէսլիմ օլունմամալը տըր:

2. Չոճուղուն սիւա եէմէսի հազգընտա աթըպպաթարաֆընտան թաբին օլունան էօբիւն, կիւնտիւղլէրի իչուն 2 սաաթտա, վէ կէճէլլէրի իչուն տախի 4 սաաթտա պիր տէֆու տըր, պինա պէրին չոճուղուն սէսինի քէսմէք, եախօտ էլլէնտիրմէք, եա տէ ուեութմազ գաստիյլէ իչպու իթիտալ տէրէճէսինի թէճավուզ էթմէքլիք, էնվախ մագարրաթը միւնթիճ օլապիլիլէր:

3. Չոճուգլարըն հէր ազըտընը, եախօտ չապպաբըշընը մէմէ իսթէեօր օլմասընա համլ էթմէք, վէ հէր տիրլիւ իհթիեաճ, վէ արգուսունու սիւա իլէ տէֆ էթմէք իսթէմէք էն պիւեիւք ճահլիլիք տիր, դիրա իքինճի պէնտաէ պէեան օլունան վագըթլարտան էվվէլ, վէ պազիտէ զօր զօրունա մէմէ վէրմէաէն, չոճուղուն ըահաթարգլըրնա սէպէպ օլան հալ

հէր նէ իտէ, տէֆ էտիրմիշ օլամազ, վէ ֆազլա օլարազ միտէսինտէ հէնուզ հազմ օլունմազ իւղըէ պուլունան սիւտիւն իւղէրինէ, պիր գաթտա չիյ սիւա իլավէ իլէ, ըահաթարգլըրընը թէգեիտ էթմէտէն զայըր շէյէ եարամըշ օլմազ:

4. Պու խուսուսլարտա վալիտէլէր զաեէթ աեըգ տավրանմալը, վէ չօճուղուն իսթէտիյինի թէտգիգ վէ թէհարրի էտէրէք չարէյի իճապընա չարըշմալը տըր:

Չոճուգտա սանճը, եախօտ պիր տիկէր նէվի ըահաթարգլըրգ օլարազ սիւա ալամամասընտա, վէ ույգու ուեուեամամասընտա իսթիմալ օլունա կէլէն էն միւղիր շէյլէրտէն պիրիսի տէ, թիւեաւ եախօտ իւաշխաւշ կիպի ույուշտուրուճու շէյլէր եէտիրլիմէսի տիր, պու միւղիրը ատէթին չոճուղուն իլա նիհաեէ սէրսէմիլիյինէ, պէեին սինիրլէրինին զաիֆլիյինէ, վէ մաազ Սլլահ տահա նէչէ նէչէ ույղունտուղլուգլարա միւպթէլա օլմագլըրընա սէպէպիեէթ վէրմէք տէմէք օլսուղունու, թաֆսիլէ լիւղիւմ եօգ տուր:

6. Չոճուգլարըն մէմէ ալմամալարը, պազի տէֆա տիլլէրինին ալթ տամարլարընըն թուլթուղլուղունտան նէչէթ էտէպիլի: Պէօյլէ սըրալարտա տախի գարըլարըն իէյի քիթապընա միւրաճաաթլէ, ախի պազըր իմիշ յեգսիւմէյի, եախօտ աճսուռն էթտիրմէլի, վէ եա տէ պազըճըեա օգուտուպ իւճըթմէյի կիպի ճէհալէթտէն պիլի իճթինապ, պիր հազիք հէքիմճէլպիլլէ սիյ աշթընը նէշաեթլէթմէ, եա քէստիրմէ իլէ, չոճուգ պէլատան ինլաս օլա պիլի:

7. Չօճուղու իւշիւթմէմէք իւզրէ սըզ սըզ եայգամագ, վէ վիճուտճարու պանճա զանէթ թէմիզ սագլամագ, վէ պէշիքտէ սէրպէսթ պըրազըպ սըզը պլթընա ալմամագ շարթ, վէ էլզէմ տիր: Պու սէօզէ չօզլարըն, վէ ալէլիսուսուս չօճուզլարը պէշիքէրտէ սարա սարա պաղլանան Անատօլուլուլարըն, մաննեա վէրէճէյի տէրքեարտըր: Լաքին պու պապտէ ինսան գըսմընա իրաս էտէն մագարրաթ, գապիլի թաատատ օլմատըղը կիպի, մատտէթէն կէօզէ կէօսթէրիլէ պիլիր հալաթ տանտա պուլունմատըղընտան, պու պապտէ պիւթիւն միւթէմէտտին միլլէթլէրին թարիգինի թահսին էթմէտէն պաշգա շարէ օլմատըղընը, վէ Օնլարա գարըը պիզլէր, սիլիլէթէն սիւրիւպ կէլմէ պիր աթիզ ատէթ իչուն, քէնտիմիզի փաքա չըզարամաեաճաղըմըղը տէրխաթըր էթտիրմէքլիլի քեաֆի ատտ էտէլիմ:

8. Պիր չօճուգ եէտի այընա գատէմ պասմագսըղըն, վէ հիշ տէյիլ իսէ պիր իքի տիշ չըգարմագսըղըն, եէմէյէ տաիր շէյլէր վէրմէք գաթան մագպուլ տէյիլ տիր, վէ միտէսին եէմէք հազմ էտէ պէլէճէք պիր տէրէճէեէ վասըլ օլա պիլմիշ օլմասընըն իսպաթը տիշ օլտուղունու, թապիաթըն քէնտիսի տախի կէօսթէրմէքտէ տիր:

9. Պու հալտէ տախի, չօճուղա պիրտէն օլուր օլմագ շէյլէր եէտիրմէեիպ, թէտրիճ իլէ ալըշտըրմագ թարիգինի իթթիխազ էթմէլի, վէ էն էվվէլ աւառօթ պիր ազ սօնրա գըզարմըլ ուֆանմըլ Քրրաննըրյա իլէ թիրիթ, վէ սօնրա սօնրա չօրպա վէ շափա վէրմէլի տիր, վէ եէեէճէք ճի-

հէթինտէ տախի, վագըթ գախտէսինէ ըրանէթ էթմէք, վէ իւսթ իւսթէ պիր չօգ շէյլէր եէտիրիպ իշիրմէմէք էհէմմ վէ էլզէմ տիր:

10. Չօճուզլարըն նէմնաք վէ գարանլըգ եէրլէրտէ եաթըրըլմասը, վէ միւթէմատիէն գափալը եէրլէրտէ սագլանըլմասը տա, ճաիզ օլմատըղընտան, կիւնտէ պիր գաշ սաաթ ճէտիտ, վէ միւֆէրրիհ հավա ալմասընա վէ արատա կիւնէշին շավգ վէ ըսըճաղընտան ֆախտէմէնա օլմասընա, վէ պազի տախի տըզգաթ վէ իհթիմամթահթընտա օլմագ իւզրէ, միւնասիպ մահալլէրտէ կէզաիրիլմէսինէ սայ իթմէլի տիր:

11. Չօճուղու սիւտտէն քէսմէք տախի պիր պիւեիւք զայլէ օլտուղունտան, վէ չօճուգ գըսմընըն պու հալտէ պիր թագըմ թիթիզլիլէրէ, վէ պազէնտէ իւզկիւնլիւլէրէ միւպթէլա օլմալարը մէճուզ պուլունտուղունտան, էն պիւեիւք պիր իհթիւմամտա պու սըրատա իգթիզա էտէր. վէ սիւտտէն քէսիլէճէք չօճուղուն քեաֆի տիշ չըգարմըլ օլմասընա, վէ տէ թէտրիճ ուսուլունա տըզգաթ վէ ըրանէթ էթմէքլիլին պիր ճիհէթի տախի, իշթէ պու սըրատա տըր:

12. Չօճուղուն իւրքմէսի վէ թիթսինմէսի իչուն, մէմէնիլն պաշընա աճը վէ միւզիւրը շէյլէր սիւրմէք, վէ կէօյիւսէ քիբրի տէրիսի, եախօտ տիքէնիմնի շէյլէր իլմէք, պիւս պիւթիւն խաթատան իպարէթ շէյլէր տիր. զիրա պաշգա տիւրլիւ պիր հիւսնիւ հալ, վէ չօճուղա մագարրաթը օլմաեաճագ նէչէ իֆալ իլէ տէ, մաթլուպ հասըլ օլա պիլիր:

13. Շաեէտ պիր մէճպուրիեէթի



ԷՕՍԻՐ

1 Թէվէլիւտ. 2 Բռն. 3 Իղփալամ. 4 Տարը տիւննա. 5 Պամըլիէն, արգու վէ նըրս. 6 Պախմ. 7-8 Իմիտալըզըզ, սէֆահամ, բիւս վէ Թամս. 9 Գապահամ. 10 Սըզլէթ. 11 Էլէճ. 12 Աճը. 13 Գա-

սափէթ. 14 Իւմիտ քէսիբըլի. 15 Միւճազամ. 16 Սէփալէթ. 17 Նէսամէթ. 18 Չէնապ. 19 Չէվլէս. 20 Չանուճու զուր, վէ սպալը սանի. 21-22-23 Նաիրլէր, խամըլլար, վէ նամըզլար. 24 Խանէնտէ վէ

մախտուսէ սէպէպիլէ , չօճուզուն սիւտ անտեա թէսիմի իճապ էտէր իսէ , լեազըմ կէլէն արզգաթ ու ի- թինա չունարտան իպարէթ օլմալը տըր . Ա . Սիւտ անա նիհասէթ օլթուզ եաչընը թէճալուզ էթմիչ օլմամազ . Բ . Հէր հէվի իլլէթտէն արի , վէ թա- պէն տախի թէմիզ օլմազ , Գ . Հիւս- նիւ աթվար ու տիւնագա մալիքէ պուլունմազ . Դ . Վալիտէլէր հագ- գընտա թաաատ օլունան վազաիֆի իֆանա միւզթէտիւրէ օլտուզու աննա- շըլմազ . Շու խասսիսէթլէր իլէ մութ- թասըֆէ պիւր սիւտ անա թէտարիք էտիլէմէտիլի հալտէ , հէր շէյաէն եօլլու թարիզ , չօճուզու եմղիս իլէ սիւտ , պա խուսուս ֆէյի սիւտիւ վէ- րէրէք պիւսիլթմէյէ բազի օլմազ տըր : Զիւա պունտան մախտասը , հէր նէ տախի օլտա մազարթաթտան սալիմ օլամանեաճազը բանա արբ :

14. Կէլէլիմ քի չօճուզլարըն էն թէհիլքէլի օլան կէչիթինին պիւրիսի աաիսի չիյիս խասթալըզ տըր , վէ պունտուն տէֆի իչուն պիւրիճիք չարէ աշը օլտուզու հէր քէսին մալիւմիւ սիւր : Մէզքիւր աշը ուսուլի չօզ եէր- լէրտէ իլթիսարա պըրագըլմը իսէ տէ , ինկիլթէրրատա Աւտարիատա վէ Շըվէտտէ իճպար թահթընա սըլնմըչ , վէ չօճուզունուն աշըսընսա գուսուր էտէն զէվաթըն , ճէզանա չարփըլ- մասը իճապ էտէճէյի մուհագգազ պուլունմուչ տուր , խմաի իչպու միւհ-

սագէնտէլէր . 25-26-27 Մամլմամիգա , ճօրաֆիա , վէ իլմի նիճիւմ . 28-29-30 Եպիկուրեան վէ Ստո- յիկեան բաֆագըլարը , վէ հիւրքեամ . 31 Իմիտալ- սըլըզ . 32 Պաթըլիսէթ , ճէհալէմ վէ անմազըլզ . 33-34-35 Գընուսը սահիս Թարիգի , վէ տար գաիու . 36 . Իմիտալ . 37 Սապր . 38 Մէսըլնի սէտոն . 39 Սալլմամը սահիճէ . 40 Իմմիսան . 41 Հագը- զաթ . 42 Մէսուս եօլնու . 43-44 Մալիւմաթը սա-

լիք խասթալըզըն էօնիւնիւ արմազ իւզըէ , վալիտէյինն պիւր պիւսիւք վէ միւհիմմ վազիֆէսի տէ , իմիարը եվ- գաթ էթմէքսիզին չօճուզա աշը էթ- տիւրիլմէսի քէյֆիսէթի օլտուզունա պու ճիհէթլէր տէլիլի քեաֆի տիւր :

15. Աշընըն վագթի , ալէլ ումում չօճուզուն տահա տիչ չըգարմազ զահ- մէթինէ տիւչար օլմատըզը սըրալարը օլտուզունտան , պիւր չօճուզ 3—4 այ- լըզ օլունճա արթըզ աշըսը ճաիզ օ- լա պիլիւր :

16. Աշընըն եէտինճի կիւնիւ չօ- ճուզա պիւր ըսըթմա կէլմէսի թապիի իտույլնտէն , պաչըճա օ կիւնլէր սօ- վուգտան ըսըճագտան սագընմալը , վէ չէչիթ խասթալըզա իսթիտատ իւ- զէրինտէ պուլունան վագըթլարը , քէ- մալը իհթիմամ իլէ սավուչաուրմալը տըր :

17. Աշը իճրասը , եագըն զիւստէ հարարէթ , վէ գըլըն շիտտէթի շիթա էանասընտա օլմանարագ , հավալարըն հէր միւթէտիլ վագթիւնտէ ճաիզ օլա պիլիւր , վէ աղաճլարըն չիյիս սչմասը- նը թէճալուզ էթտիւրմէք զէհապը քիւլլիւէն էվճամ , վէ պու տա գա- տընլարըն ֆէյի քիթապընտան չըգմա պիւր քէլամ արբ :

18. Մէմլէքէթտէ , մահալլէտէ , վէ իսքեան էտիլէն էվտէ , չիյիս խաս- թալըզը էմարէսի կէօրիւլիւնճէ , պիւր լահվէ սավուչաուրմագսըզըն հէր հան- կի մէվսիմոտէ օլուր իսէ օլտուն , աշը-

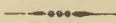
հիճէ կէչիթի . 45 Սէտտէթ . 46 Մագհարը սէտտէթ օլան տտէմ . 47 Փագլիլէթլէր . 48 Նալիլ միւքեա- ֆամ օլան տտէմին ապտէթի , քի անվալը ալէմի սէյր ու Թամաշա էտէ պիլէեօր . 49-50 պագի եօլնուլար Թարիգի մասուզու կէչմէյէ , վէ պալեանա Թէվսիլ էթմէյէ միւզթէտիւր օլմամազըլարընտան , ճէհլ ու նա- տանիսէթ , սէֆալէթ , վէ բէնճ ու միճնէթ քէնտիլէրի- նի ինճամ էթմիչ տիւր :

ևա շիթապ էթմէլի, վէ մէվսիմճէ սըրասըզ վազըթտա իսէ արթըզ չօճուզու գաթ գաթ զիեատէ կէօզէթմէլի տիր:

19. Չիյեթ խասթալըզը օլտուզու սըրալարտա, չօճուզ աշլաթմագ խասթալըզը տավէթ գըրնագ տըր տէեու պիր զիւիւմիւ ֆասիտ տահա հիւքմ էթմէքտէ տիր միւքէմիզտէ, հալպուքի աթըպպահ հիւքմիւ պուճունն քիւլիւէն մուզաիրի տիր, չունքի պիր չօճուզ աշրքան էվվէլ չիյեթ խասթալըզընտան միւթէէսիր տէյիլ իսէ, աշր սէպէպիյէ չըգարաճազը չիչէք խաֆիֆ կէչէր իտույի, էվրօպանըն թըպիեէ մէճլիլէրինտէ գապուլ վէ թաստիզ գըլընմըջ տըր:

20. Իշթէ պու վէճհէ վազաիֆի լեաղըմէտէ պիգուսուր օլմագ իւզըրէ էսիրկէնէն չօճուզ, սէատէթ արզու էթտիյի էօմրինն ճէրէեանընա, սէատէթէ միւսաիտ պիր հալ իլէ պէտ էտէճէյի, վէ վալիտէյինի տախի օ սէատէթէ հիսսէմէստ էյլէեէճէյի շիւպհէտէն միւսթէզնի տիր:

Ի Ի Ձ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Պ Ա Պ



Է Օ Մ Ի Ի Ի

Իլմի թապիաթտա տէրէճէյի մաթլուպէեէ վասըլ օլան, վէ էտէպիեաթ պապինտէ տախի, պու անէ գասար հէր նէ տէնիլմիշ, վէ տէնիլմէքտէ իսէ, հէման հիշ պիր ճիհէթի խարիճտէ գալմահարագ ճիւմէսինի տէ, վազթընտա սէօյլէմիշ վէ տէրս վէրմիշ տէմէ տէ, եանըրնմըջ օլաճաղըմըզ տէրքեար պուլընան, Սոկրատ

ֆէյլէսօֆուն թալէպէլէրինտէն, վէ իւտէպայը մէշուրէտէն կէբէս նամզաթ, սէատէթի ինսանիյէեի մատտէթէն վազը էնզարը ամմէ գըրնագ մագսէտիյլէ, ԷՕՄ Ի Ի Ի նամընտա պիր ըէսիմ եաղմըջ ըտը:

Մէգքիւր ըէսիմ Արամազըրն սէճտէկեահը խարիճիյէսինտէ, վէ տիւարը իւզէրինտէ նագշ էտիլմիշ օլուպ, պիւթիւն զիեարէթճիլէր, նագարը թէհայեիւր իլէ սէյր էտէր, վէ Արամազըրն պիր էյլէնճէ հիւքմիւնտէ իտարէ էթմէքտէ օլտուզու տիւնեանըն, վէ ինսանլարըն աշվալը միւսթէլիֆէսինէ տըզգաթ էթտիքճէ, իսէյֆու տէհէթլէրի թէզէյեիւա իլլէր իտի:

Պիլլէր մէգքիւր ըէսիմ հագգընտա պաթըլիեէթ, վէ էվհամտան իպարէթ օլան փութէրէսթ մէսէլլէրինի պէր թարաֆ էտիպ, եալընըզ մանէվիեաթ, վէ էտէպիեաթ ճիհէթլէրինի թէֆիթիշ վէ իսթիֆատէ էթմէք, վէ մէվզուի պահսըմըջ օլան սէատէթի ինսանիյէեի, մէգքիւր ըէսիմին տէլալէթիլլէ տահա պիր սարիհ սիւրէթտէ իզահ էտէրէք, մաթլուպ օլընան սէմէրէեի գօլայ թարիզլէ իսթիհասալ էտէ պիլմէք իւզըրէ, բագամլարընըն հաշիեէսիլլէ պէրապէր վազ իլլէմիշիպ տիր:

Իմտի էրպապը միթալէա, սէատէթին հուսուլը նէ տէրէճէ սուուպէթի պիր հալ օլտուզընու, վէ օնու գազանմագ իչուն, հէրչէ պատապաս օղրաշմագտա օլան ինսանլարըն, նէ միւշքիլաթ իչինտէ պուլընտուգլարընը, վէ նէչէլլէրի, սէատէթ արարքէն սէֆալէթէ տիւչար օլուպ, նէչէլլէրի տախի եանլըջ եօլլարը, վէ տէ միւճիւպիւ նէքպէթ օլաճագ հալ

լէրի, սէատէթ տէնու թէճվիզ վէ
իխթիեար գըլար օլտուզլարընը, զիբը
օլունան ըէսիմին իւզէրինտէ ըէյէլայն
միւշահէտէ էտէ պիլիր:

Վէ մատամ քի պիլիմ պահարմը
տախի, ինսանլարըն պիթ թէվէլլիւտ,
տէր պարը տիւնեանա վանիհատէյի
տուխուլ էթմէսի սըրասընա, վէ էօմ-
րիւն իւք նօգթասընա կէլմիշ տիր,
զիբը օլունան ըէսիմ սէատէթի ինսա-
նիյէ հագգընտա պատէմա թէվզիհի
միւթէսավիէր պուլունան քիւլլիւ միւ-
պահասաթըմըզա էսաս իթթիխազ
էտիլմիշ տիր:

Մաալիւմ օլտուղու իւզըէ, ինսանըն
էօմրիւ իւշ գըսմա մագսում օլուպ,
պիրիսի չօճուզլուգ, տիկէրի տէլի-
զանլըլըզ, վէ սալիսի քէմալէթ վէ
իխթիեարլըզ վագըթլարը տըր: Ֆա-
գաթ տէլի գանլըլըզ իլէ քէմալէթ
վէ իխթիեարլըզտա օլան սէատէթի
հալի, մանէն վէ մատտէթէն թէհիեէ
վէ թէէմին էտէճէք սըրա, չօճուզ-
լուգ վագթի օլտուղունտան, վէ պու
սինտէ իսէ, ինսանլարըն խայր ու շէ-
րի թէֆրիզէ, վէ ըէէսէն մուամէլէեէ
միւզթէտիր օլամանաճապլարը տէր-
քեար պուլունտուղունտան, սիննի սէ-
պավէթտէ միւզթագի օլան վագաիֆի
իճրա պապինտէ, հէր վէճհլէ վալի-
տէյնին մէճպուր վէ մէսուլ պուլուն-
տուղու տէրքեար,

Վէ իշպու վագաիֆին աատէմի իճ-
րասընտան, եախօտ սուէ իսաֆընտան
տօլաեը իրաս էտէճէք մէսուլիեթին
իսէ, իխլալ էտէճէյի սէատէթ իլէ,
տիւշար էյլէեէճէյի նէքպէթ վէ սէ-
ֆալէթ պապինտէ իսէ, չօճուզ իլէ
պէրապէր վալիտէյնին տէ իշթիրաք
էտէճէյի պէտիհի վէ աշիքեար տըր:

Պինաէն ալէյճ վալիտէյնին չօճուզ
հագգընտա մէսպուգ իւլ իխթար օ-
լան, վէ մատտիտթա սաիր պուլուն-
ան վագաիֆինի արթըգ խիթամ, վէ
մանէվի վագիֆէլէրի նէտէն իպարէթ
տիր, օթարաֆա աթֆըր քէլամ էտէլիմ:

ԳԱՅՍԵՐԻՅԵՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸԼԸԸԸ



Եհսիճնի Երսիսիսի Եհիլալ (սահիֆէ 105)

Կէթ օլտու կէլ օլտու պիեաֆէթ սը-
րասը քէնտինէ կէլտի, հինի իճթիմաստ
Մարտիրոս վարժապետի կէօրմէյինճէ նի-
չուն կէլմէտիյինի զանն էտէրսին իթթի-
ֆագլը կիպի պիր գաշըմըզ պիրտէն
սիւալ էթտի իսէք: — Պէ ատէմէր տէ-
տի պու տինսիզ, զաթընա մախսուս օլան
թէքէպպիւր վէ խօսապինլիք էլամէթ իլլէ .
պէն զիեաֆէթ վէրէճէյիմ չօճուզ մէք-
թէպի աշաճագ տէյիլիմ . . . —

Պու ճէվապըն իւզէրինէ լագըրտը պիր
տահա թէքրարլանմանեըզ գափանտը իսէ
տէ, պէնճիլէյին ճիւմէ հաղըրունուն
գալլըլէրի կէրէյի կիպի գըրըլըզըտա
լէճճէլէրինտէն աննաշըլըր ւտը:

Պունտան սօնրա օլան պիր գաշ զի-
եաֆէթ լէրտէ, պիլիմ արգատաշլար տին-
սիլին վարժապետէն հագգ էթմէեօր
օլտուղունու աննամըջ օլմալարը ճիլէթ-
լէ, խահնախահ ճէլպինէ ճէսարէթ էտէ-
մէմիշլէր իտի:

Նիհանէթի քէլամ տէօնիւպ տօլաշըպ
սըրա թէքրար պիլիգ կէլմէտէ, մէրագ պու
եան էն էվվէլ Մարտիրոս վարժապետի
ճէլպ իլէ պաշ սէրիբէ օթուրթ տուրտոււմ,
թուհաֆ եէրի շուրասը տըր քի, տինսիզ
հէրիֆ տիկէր արգատաշլար կիպի, ար-
թըզ պէնիմ տէ կէթ իրթտիրմէյէճէյիմի
մէէմուլ էտէրէք պիլա ֆիւթիւր կէլմիշ
տիր:

Սօֆա գափուսու նտան կիրտիքի, Մար-
տիրոս վարժապետ իւսթ պաշտա . . . իլիւ-
տա ալիմ պիրտէն տիզլէրինին պաղը չէ-
զիլտի, վէ քէնտիսինի զայպ էթտի . . .
չըզըպ օթուրմանը քիպրինէ, կէրի կիթ-
մէեի նէֆսինէ եիտիբէմէտի, անըն իշուն
խթէր իսթէմէզ պիր էյրի վէ պէտ չէհ-
րէ իլէ, վէ վարժապետին եիւպիւնիւ
կէօրմէմէք իւզրէ պիր քէօշէճիյէգէ չէ-
քիլտի, վէ հէր քիմ նէ տէնտիխէ եէրի-
նի տէյիշտիրմէսի միւմքին օլամատը:

Տիւշիւնմէլի տիր պուրատա քի, շու սէս- սիզ մուամէլէնին վարժապետէ վէ մէճ- լիսէ նէ ֆէնա թէէսիրի օլմուշ տուր:

Պուսուսն իլէ պէրապէր պիզիմ տինսի- գին կէթտիքճէ իշ իշէրիսինտէն պիւեիւ- եիւպ, վէ պիր շէյ տէեէմէմէսի պուսաւ- տըսընտան փուֆուլ փուֆուլ թըսըլա- մագտա, վէ զապթընա չալըշտըղը շիտ- տէթի հըրսը իսէ, պիւթիւն պիւթիւն սինիրէրինէ եաեըմագլա էլի աեաղը տանպուրա չալմագտա իտի:

Թաամ վագթի օլուպ տա սօֆրաեա օ- թուրմատա տախի, պու հալ պիզիմ տին- օրիզ տահա հիւքմ էթմէքտէ օլուու- զուստան, չաթալ իլէ ալտըղը էթ լօգ- մասընըն պիրիսինի, կէօյսիւնէ թութմուշ օլտուղու բէշիլիլէ պըրագտը. խըտմէթ- ճիլէր տէր հալ պաշգա բէշիլի կէթիլիպ տէյիշտիրտիլէր իսէ տէ, թէսատտիւֆ պու եա պու շէյ պիր տէֆա տահա վու- գու պուլտու, խըտմէթճիլէր պուստա տա շէվիք տավրանըպ, ագապինճէ բէշ- կիրի տէֆա տէյիշտիր տիլէր:

Լաքին իւշիւնճիւ տէֆա սավուր բէշ- կիրինէ (1) եաղը պիր լօգմա պըրագըն- ճա արթըզ կէրէյի կիպի պօզուլուպ, վէ թաամը տա թէրք իլէ սըշրատըղը կիպի սօֆրատան գալգտը, վէ պու վուգուա- թըն իւգէրինէ հէր քէսէ պիր սիւքիւթ- լիւք պաստը:

Պու սիւքիւթիւն պիր գաշ սանիյէ տէվամընտան սօնրա, արգատաշլարտան պիրիսի, պիր կիւգէլ շէյ սէօյլէսինտէ չօրպաճընըն գըրկընըղը կէչսին էֆքեա- րըյլա օլմալը... — Վարժապետ տէտի, նէ տէրսինիզ շու վուգուաթա — :

— Պիր տէեէճէք եօզ տուր տէտի վարժապետ, թէէսիւֆ էտէրիմ քի, չօր- պաճը պու գազատան միւթէէսիր օլ- տու... չուսքի չաթալտան պու կիպի շէյ լէր հէր սաաթ մէէմուլ տուր: Նիչուսն տէրսէնիզ ասընտա չաթալ եապատան

ալընմը տըր, կէրչի նազիքլէնտիրիլմիշ պիշիմէ կէթիլիլմիշ, վէ քիպար սօֆրա- լարընա վազ էտիլէ կէլմիշ իսէ տէ, նի- հաեէթ պիր կիւն օլուպ տա եապալըղը- նը, գապալըղընը կէօսթէրմէմէք միւսմ- քին տէյիլ տիր... — :

Վայ... վայ վայ... պու թէշպիհ էս- կի գէմանտա գուլլանտըզլարը ուճու գէ- հիրլի օգ միսալի տօղրու կէթտի տինսիզ չօրպաճընըն ճան էվինէ սաիլանտը, վէ ասընտա ճէհէնէմ հէեէթի պալլաեան շէհրէսի, պիւսպիւթիւն գարարարագ սանըրսըն քի գաշլարը էնիպ պուրնուսա եանաշտը, վէ օնտան սօնրա նէ տէնտի նէ էտիլտի իսէ խայր էթմէեէրէք գալգ- տըղը իլէ տըշարը ֆըրլատը:

Պու վուգուաթա գիեաֆէթին թաա- թիլինէ սէպէպ օլտուղու իլէ պէրապէր նասը քի սիզտէ պիլիրսինիզ, իքի այ գատար սիւքիւթ իլէ գէման միւրիւրիւն- տէն սօնրա, կիւնիւն պիրիսինտէ գարա- տուսն գափուսուսնա աիանսըզըն պիր սէմէրլի պարկիր եանաշտըրըլպ, վէ էլ էթէք եէրէ տէյմէտէն, վէ չօլուգ չօ- ճուղուսուսն եիւզիւնիւ պիլէ կէօսթէրմէ- տէն գէվալը վարժապետի պարկիրէ պին- տիրտիքլէրի իլէ Սիս վանքընա աշըր- տըլար:

Մատտէեի տուեուպ տա ասընա կէ- շէսիյէ գատար Վարժապետ իքի գօնագ- լըզ եէր ալտըղընտան, թէէիլիրի չարէսի պուլուսամատը, վէ արատըզ տարատըզ քի, կօեա մէրգուսուսն գալէ գալէմէ կէլ- մէտիք ույղուսուսըլուգլարը թէպէյիւն էթմիշ իմիշ տէ, ապաշխարանք օլմագ իւզրէ Սիս վանքընա սիւրիւլմէսի իշուս Պատրիարքտան պիր էմիր թահսիլ էտիլ- միշ... »:

Շու հիւքեաեէեի նագլ իտէն գաթ էօյլէ պիր տէհէթ վէրսի մէճլիսէ քի, հէմ քէնտիսինին վէ հէմ տէ տիյնէէն- լէրին կէօզլէրի տօլուգտու, վէ պիրիսի արթըզ սապր էտէմէեիպ «Սիսպարլար տէ- տի. Առաջնորդուսուսը պու կիպի պիր մէրհամէթսիզին մէրէվլիճի էֆքեարը օլ- տուգճա, Պատրիարք իսէ Առաջնորդուսն

(1) Էսկի ատէթտէ սօֆրաեա օմուրանլարըն ալէլ ումուս տիզլէրինէ ալըր օլտուգլարը, ուճլարը վէ քէնարլարը իփէք իշէնտիլի պիր ուզուսն քէթէն բէշ- կիր տիր:

ինհասրնը պիր հիւքով իլամը եէրինէ գօտուգճա , վէ Պատրիարքըմըզըն տիգի տիպինտէ օթուրան պիր գաջ Ամիրալար տախի , ինսաֆը մէրհամէթի ղայպ էթմիշ պուլունտուգճա , աոէմ եէրէ պասմանա պիլէ ճէսարէթ էտէմէզ օլմամազ , վէ հէր տագըզա պիր ճիհէթտէն էօլիւմ պէտէլ պիր պէլա էեթիշիր տէնու գօրգմամազ գասպիլ մի տիր . . . պու տա էօմիւր հէ մի . . . լաքին նէ չարէ պոււն . . . »

Հէնուզ սէօզ աղգընտա իքէն գափու չալընըպ « Հա իշթէ կէլտիլէր » տէեէրէք պիրտէն սըչրանըպ , սըչրանըպ օթուրտուլար , վէ պու թէլաշարը իլէ իսէ , գըր պրեբըլը չօրպաճընըն եիւրէք չարփընտըսընը տահա պէտթէր արթըրտըլար . . . լաքին նէ տէրսին գափուեու չալան իշէրի կիրաի քի , քէմալը էնտիշէ իլէ պէքլէտիքլէրի քիմնէլէր օլմանըպ , մէրաղլարընը պիւս պիւթիւն գասպարտաճազ տիկէր պիր աոէմ խիշ . . . :

(Գուսուրու պսսկնա)

Ս Ա Վ Թ

Եհսիւննի նիւսիսէսկն սեպաւ (սահիփե 110)

Մէրգոււմ Որփէոսուն մէհարէթի մուսիգիլէսինի օ տէրէճէ միւպալաղա իլէ սէնա իտէրլէր քի , կէօեա գուվվէյի թէէսիրի պէղանէթիլլէ աղաճ վէ ֆիտանլարըն եափրագլարընը թէրըէնտիրի , ըրմագլարըն աղընտըսընը կէրի տէօնտէրի , եապանի ճանուվարըրը ալըշգընլանտըրըր , վէ հավատա թայրան իտէն գուշարը աշաղը էնտիրի իմիշ :

Պազի ըվանէթէ նազարէն տախի , մէրգոււմ կէմի սէրթաիֆէլէրինտէն օլաուղունտան , գափուտանլարը գըլաղուզ մագա կընտա մանէթլէրինէ պլըլար , վէ կէմիլէրինէ Քէնմ ալրիւ-

ղերիւն եանի աթպալըզլարը յա տէնիգ մէլէրլէրինին միւտախէլէսինտէ , քէմանընըն նազմաթ վէ ապլաթը հայրէթմիւթատը իլէ , պու ճան տիւշմանլարընը ույուշտուրտուպ , կէմիի թէհլիքէտէն գուրթարարըլար իմիշ :

Ահվալը մէզքիւրէ լուղէթլէրին մանայը հագիգէսի իլէ նաղարը միւթալէսեա ալընըր իսէ թէսանճիւպ էթմէմէք , վէ պիր նօգթատընա պիլէ էմիսէթ կէօսթէրմէք գասպիլ օլամազ իսէ տէ , պոււնլար սուրու մանէվիլլէէ թահվիլէն թէֆսիր էտիլի իսէ , հիշ պիրիտի միւճիւպիւ թէսանճիւպ օլամազ , վէ հէքեանէյի Որփէոս պիղճէ մէսէլ հիւքմիւնտէ օլաա պիլլէ , թէէսիրաթը միւսիգիլէտէն օլան նէթաիճի հասէլէ պոււնլարտան կէրի գալմազ :

Մէսէլա աղաճ վէ ֆիտանլարը տույկուտուզ ինսան , վէ տէլիգանլըլարա թէշալիհ իտէր իսէք , Որփէոսուն եալը ույգուտա օլան տույկուլարը օեանտըրըր , վէ մէսքիւթ հաստէլէրի թէրըէնտիրի տէմէք օլուպ , թէհայեիւրէ շաեան պիր շէյ աոտ օլուսնամազ :

Քէզալիք ըրմագլարըն ճէրէեանընը , ինսան գանընըն տամարլարտա ղուհուրա կէլէն շիտտէթի ճէվէլանընա պէնղէթտիլիմիգ հալտէ , հիտտէթ վէ շիտտէթինի մուզիգանըն թաատիլ , վէ պիր հալը միւլանիմէթէ թահվիլ իտէ պիլտիլինի , վէ քէմալը կէրմի իլէ արզուլէտիլի , եախօտ իճրասընը մէրամ էթտիլի հէր նէ իսէ , անտէն ֆարիգ կէթիլիլիլիլի , պու կիւնքի չալըլարըն թէէսիրաթընտան տախի կէօրմէքտէեիգ :

Հա քէզա հիտտէթմիզաճ վէ

զաղէպնաք ատէմէրին եապանի տաղ ճանաւարլարընտան զէրրէթիւմա ֆարգլարը օլմանեաճաղընտան, չալկը թէէսիրիլէ պէօլէլէրին տախի հըրս վէ հիտտէթինին քէօլէնտիրիլտիլի, վէ սէրթ եիւրէքլէրի եուհանեարագ պապը ինտաֆ վէ մէրհամէթլէրի քիւչատ իտիրիլի միւնքէր տէյիլ տիր:

Արթըգ թայեար գուշարըն ճէլպի մատտէսի մանէվիեէ այլնմաստ պիլէ, տէյիլ եայ վէ քէման, պիր ճուրա եախօտ պաղլանա իլէ տէ պու միտիլլու վիւգուաթըն քէսիրէն զուհուր էթմիշ օշտուզու միւսպէթ տիր:

Անճագ էն զիեատէ նաղարը թէհայեիւրիւ ճալիպ օլան Որփէոսուն կէմի գըլլաղուղուղունտա, աթպալլըղարը իլէ տէնիլ մէլէքլէրի թէհլիքէլէրինտէն կէմիլէրին գուրթարըմասը մէսէլէսի տիր:

Մին էլ գատիմ իլմէն վէ վասֆէն ինտանըն կէմիեէ թէշպիհ գըլընտըղը, վէ ագլըն եէլքէն ֆիքրինտէ տիւմէն աստ օլունտուղու մալիւմ աիւր: Իմաի ինտան պիր կէմի ֆարգ օլունտուգտա, էանայը սէֆէրտէ, եանի միւտտէթի էամրիւնտէ կէչիրէճէյի, վէ եիւզ պին քէրրէ խիւրաիւ խաշ վէ թէլէֆ օլմագ տէրէճէլէրինէ կէլէճէյի թէհլիքէլէրտէն մուհաֆագայը նէֆս գըմնընտա Որփէոսուն քէմանը կիպի էլինտէ պիր թէտպիրի միւէսսիրի օլմագ լեագըմ կէլէճէյինտէ, վէ իշթէ Որփէոսուն տախի, Քենմալրիլայէրիլն թէհլիքէսինէ տիւշէն կէմի կիպի, տէրեայը իղթիրապա զարգ օլան նէչէ ատէմէրի, նաղմէյի եայ ու քէմանը ստեէսինտէ թախլիս էյլէմիշ օլմասընըն մուվաֆըղը ագլ ու հիքմէթ օլաճաղընտա իշթիպահ եօգտուր:

Տ Է Վ Է Գ Ո Ւ Շ Ո Ւ

Իշթէ թապիաթըն պիր միւճիղէսի տահա . . . նիչուն քի ըէսիմտէ կէօրիւլտիւյիւ կիպի, մէգքիւր տէվէ գուշու իսմէն գուշ իսէ տէ, գըսմէն հայվան, վէ ճիսմէն տախի, նէ գուշ նէ տէ հայվան օլուպ, իլլա իարիգ իւլ ատէ պիր իւզվ, վէ թէրքիպաթա մալիք պուլունտուղու տէրքեար վէ տեան տըր:

Պունլար, գանատլարը գուրսագլարը վէ տեագլարը թարաֆընտան, վէ պաշլարընըն էօրտէք պաշընա միւշտպիհ օլմասընտան գուշար սընըֆընտա պուլունտուղար իսէ տէ, պօեունլարընըն տէվէ պօյնունա պէնգէեիլի, վէ գանատլարը իսէ աղըր վիճուտլարընըր գալտըրա պիլմէյէ քիֆտեէթ էտէմէմէքլէ ուչամանըպ, անճագ գարտընտան զիեատէ եիւքսէք, վէ գուվլէթլի պաճագլարը օլտուղունտան, աթ գատար գօշա պիլմէլէրի ճիհէթլէրի իլէ, վէ պիր տէ աիկէր գուշար միսիլլու եալընըղ իւսթ քիբրիլէրի օլմանըպ, ալթ քիբրիլէրի տէ պուլունտուղու հասէպիլլէ, հայվանաթ ճինսինէ տախիլ սաեըլըրլար:

Վէ հաթթա կէօլլէրինին չուգուրու իւսթիւնտէ պիր տէ գաշարը վարտըր քի, հայվանաթ ճինսինտէ մայմունտան մախտասը պու շէյէ մալիք տէյիլ տիր:

Գանատլարընըն եէլէքլէրի, սաիր գուշ ճինսլէրի միսիլլու սըգճա թիւյլիւ, տիւզկիւն վէ պիրի պիրլէրինէ մէրպուլթ օլմանըպ, հայվանաթըն սաշ, վէ թիւյլէրի թարգընտա եալընըղ թէգբիւնաթ իչուն կիպի տիր, վէ եէլէք-



լերի միւնհասրէն սիեահ վէ պեեազ
րէնկէրտէ օլուր խէ տէ , հէր նէվի
էլվան րէնկէ պօեանըպ , վէ տէմէթ
պաղլանալարագ , ախս իչուն շափ-
գալարա վէ սաիր շէյլէրէ գուլլա-
նըլմագտա տըր :

Պու գուլլար ալէլումում տիւնեա-
նըն թարափը ճիւնիւպիսինտէ , վէ
մէվգիէն ըսըճագ մահալլէրտէ պու-
լունուպ , պինսէն ալէյճ քէնտիլէրի-
տէ թապէն զանէթ հարարէթլի օ-
լուրլար , վէ հէր նէ պուլուրլար իտէ
էքլ էտէր օլտուգլարը իլէ պերապէր ,
միւճիւպիւ թէհայեիւր օլմագ իւզրէ ,
ամէշ , թաշ , վէ թխուր փարչալարը
տախի եուսարլար :

Թանըտըղըմըզ զաթըն պիրիսի վագ-

թըլա պիր օգգա գատար էք-
սէր ալըպ , տէվրիսի կիւն գուլ-
լանմագ իւզրէ ագչամտան պիր
մահալէ գօմուշ ումուշ , էրթէ-
սի կիւն գօտուղու մահալտէ
պուլամաներնճա , չալընմըշ օլ-
մասընտան շիւպհէ էտէրէքա-
րաշտըրըպ պուլամամըշ , սօն-
րատան օրատա տէվէ գուլշու
օլտուղունու տէրիսաթըր էտէ-
րէք գուլսագընը եօգլամնտա ,
էքսէրլէրին խըշըրտըրընը էշի-
տիպ , վէ թէահճիւպիւ պիւս
պիւթիւն թէգէյեիւտ էթտիյի
իլէ պերապէր , էքսէրլէրի պի-
րէր պիրէր էլի իլէ աղզընտան
կէրի կէթիրիպ չըգարմըշ ի-
տույինի խապէր վէրիեօր :

Տէվէ գուլլարընըն պօեուն-
լարը , պաճագլարը , կէօյիւպէ-
րի , վէ գուլսագլարը իւղէրի
պիւս պիւթիւն չըպլագ , վէ
թիւյիւզ տէրի օլուպ , վէ տիշիլէրի
տախի , պաշգա գուլլար կիպի գօ-
շօշգա պիւլմէզլէր , վէ եավրու չը-
գարմագ իւզրէ եումուրթալարընը ը-
սըճագ գում իչինէ կէօմէրլէր քի ,
կիւնէշին ըսըճաղը իլէ եումուրթա-
լարը գըվամա կէլիպ , վէ եավրուլա-
րը օեանըրլար :

Էրպապը մէրագտան պաղիլէրի պու-
նու , եավրուլարընը սաիր հայվանլա-
րըն թէլէֆ էթմէսինտէն աօրսեը
խէյփլէրինէ վէրիպ , պաղիլէրի տէ ,
քէնտիլէրինին թապէն զիեատէսիլէ
հարարէթլի օլմալարը իչուն , գօշօշ-
գասա եումուրթալարը եագըպ գա-
վուրուրուզ իճթիեաթընա մէպի տիր
տէեու զանն իթմէքտէ տիրլէր :